

— הביטוח-הלאומי יכסה את כל הוצאות הקבורה. גופתו תועבר תחילה לחולון בכבוד הרב, ראוי, תיטמן במקום מרוחק. שהגישה אליו קשה. אבל מה קורה כשרוצים מקום טוב יותר?

בדיוק כמו בקולנוע. גם כאן המחירים תופחים והולכים ככל שמתקרבים אל המצע.

במשרדי החברה קדישא מצוייה מפה נאה, ובה מחולקים איזורי הקבורה בחור לון, לפי צבעים. לכל איזור מחיר שונה, כאשר המחיר המכסימלי הוא 2400 ל"ר. רות לקבר, שקבע משרד-הדתות. אך הלקוח לפעמים חושב כי זה מחיר ממוצע של האיזור, מציע לשלם יותר, תמורת מקום טוב יותר — ולפי עדותם של לקוחות, לא תמיד טורחים להעמידו על טעור, תה, גובים ממנו יותר מהדרוש, כתרומה. לפי החוק, אסור לקחת ממישפחת הנפטר טר תשלומים-מראש, כדי לא לפגוע באבל, (או כדי לא להגביר את הצער, תרתי משמע). בכל-זאת, כשרוצה מישור, מקום טוב, באמצע, לוקחים ממנו עוד קודם עד 2000 לירות, "על החשבון". לא תשלום מראש, חס וחלילה, אלא רק על החשבון...

קבורת

הסנובה

ש סנובים, אלה שכל חייהם משתורקקים לגור רק באפקה או סביון, שאינם מוכנים לשכן את מתיכם בחולון. בשבילם, פחות מנחלת-יצחק, קריית-שאל או טרומפלדור לא בא בחשבון. אלה הם בתי-הקברות של ותיקי תל-אביב, שמלאו עד אפס-מקום. אבל מי שידו משגת, יוכל לקבל מקום גם בנחלת-יצחק או בקריית-שאל. על המחיר אין מדברים. אבל ברור שפחות מכמה רבבות לירות על החשבון לא יזונו דבר.

המקום הקשה ביותר להשגה היום הוא בבית-הקברות של רחוב טרומפלדור. שם עליך להיות ממש בעל-שם-טוב, או לפחות מיליונר של ממש, כדי לזכות באחור זת-נצח. מספרים כי מחיר חקרקע שם גבוה בהרבה ממחיר הזהב.

האמרת מחירי החלקות בבתי-הקברות אלה הביאה את הממונים לדיי מבט מחודש על חלקות בהן נקברו בשעתו נפלים, ואפילו ילדים. אלה קבורים ללא מצבות או רישום כלשהו. יש הטוענים כי שטח

הזעקה האחרונה

חיים אלה, בחלקם או ברובם, מוכשרים לצורך קבורה מחדש, כאילו לא בא דבר אל קירבם. ותיקי העובדים בענף נכונים להישבע כי החלקות הללו מצטמצמות מיד-די-שנה דרך מיסתורין. והרי טרם הגיעה שעת תחיית-המתים...

מצבות

העושה

אחר שהושגה חלקת-קבר, מגיע תור המציבה. יש מציבה — ויש מציבה. ניתן להתקין מציבה משיש לבן או שחור (קוב שיש ישראלי עולה 3300 לירות. למציבה יש צורך בשליש הקוב); ניתן לייבא שיש שחור מאיטליה (16 אלף לירות הקוב), ואפשר גם לייבא גרנית משוודיה, שמחירו 22 אלף לירות הקוב. בין בעלי מציבות-הגרנית בקריית-שאל

מדד

יוקר

המיתתה

אינם מתביישים לשלוח הצעות למשפחות המתים.

דירת-קבר

א מוכרחים להקים מציבה רגילה. אפשר להקים גם מיבנים. בקריית-שאל, למשל, הוקם לפני 17 שנה מיבנה בגודל דירת-חדר סגורה, כאחוזת-קבר משפחתית. בתוכו היו כלי כסף וזהב. היו שכן האחוזה נפרצה והכלים ניגנבו. מחיר בניית האחוזה אז היה 6000 לירות. מחיר רו של מיבנה מקביל כיום יהיה למעלה מ-20 אלף לירות.

אחד הגורמים למחיר הגבוה של מציבות הוא המחסור בבעלי-מיקצוע. הגורם אינו נמשך לענף, משום מה. זוהי אולי, אחת הסיבות שהביאה את בעליה של חברת לבון, נתן וייסמארק, לרעיון להכניס מהפיכה בענף.

נתן וייסמארק (39) החל לייבא מצרפת מציבות משיש מלאכותי, הקרוי פולירוק. הוא התחיל את הקריירה שלו במכירת מציבות רגילות, וממשיך בכך גם היום. לפני שלושה שבועות החל לייבוא הפולירוק, וכל המישלוח הראשון — 100 מציבות — נחטף מייד. יש לו גם הסוכנות הבלעדית לקפריסין, וכן לכל ארצות ערב — כשיבוא השלום.

מציבה לדורות

קונה כראי מאוד לקנות מציבה פולירוק, ראשית, מחירה נמוך בהרבה, וניתן לקבל מציבה מפוארת עם ארבע תיבות ארד במחיר של 2750 לירות בלבד — 2000 לירות פחות ממצבת שיש טיבעי. כיום מייבאים ארבעה דגמים, ביניהם כמה צבעים.

יתרון נוסף לקונה הפולירוק: הבסיס מתחבר בראש באמצעות ברגים, ולא בידי אמצעות טיח, כמו במציבה רגילה.

מציבות-הייבוא קיבלו אישור-כשרות וכן אישור-דתי. מחירן לצרכן כולל 17.5% מכס ו-25% היטל ביטחון, בעוד שעל היטל שייש הישראלי אין מכסים. וייסמארק טרען כי הצלחתו הביאה כבר למילחמה של

באופנת המצבות: שייש סינתטי בכל צבעי הקשת

מוכרי המציבות הרגילות נגדו, אך הוא סמוך ובטוח בהצלחתו. עסק נוסף של חברת לבון: ייבוא מתים לישראל לשם קבורתם כאן. הוא חתם הסכמים עם חברות-קבורה בישראל, על ביצוע שירותי-קבורה עבורם בישראל. הוצאות קבורה כזאת לנפטר בישראל מסתכמות (עם הובלה) בכ-10 אלפים לירות. כעת מבקש וייסמארק לקבל תמריצים על ייצור שירותים. ככלות הכול, הוא מכניס דולרים למדינה.

אגב העברת גופות: ההלכה אוסרת בימפורש העברת גופה מקבר אחד לקבר אחר, אלא-אם-יכן יש בכך כדי לקרב את הגופה לירושלים. אך יודעי-דבר נשבעים כי סכום צנוע של 5000 לירות משפיע באורח חיובי ביותר על שושנת-הירחות, ומקרב מייד את המקום המיועד לירושלם, מכל הבחינות — פרט לבחינת הגיורגרפיה, כמובן.

הם חברת טלע, חברת אבן וטיד (חברת בת של סולל בונה) וחברת לבון. בכל איזור תל-אביב מוכרים כ-700 מציבות לחודש, מזה 200 מבצעים שלושת הגדולים, והשאר מפורז בין בעלי-מלאכה רבים.

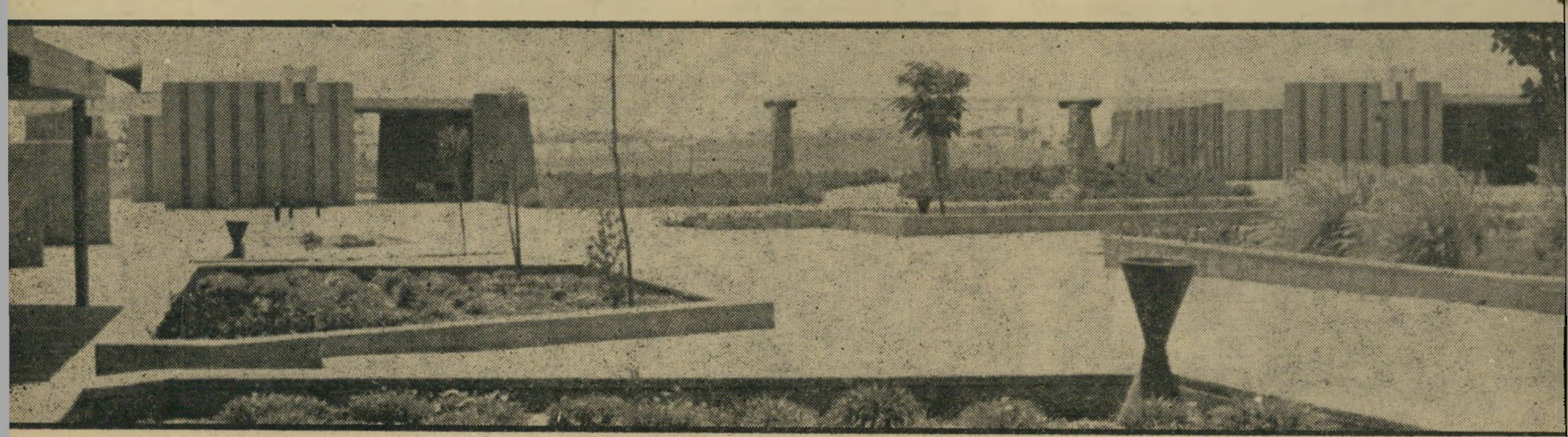
את סתתי המציבות הרציניים ניתן למצוא בכניסה לבית הקברות בקריית-שאל. שם יש כעשרים בתי-מלאכה ודוכנים. ביבית-הקברות הגדול באיזור, בחולון, אסור להם לפתוח נציגות, בגלל חוסר מקום נאות. התוצאה: ניצבים שם "חאפרים", המציעים עבודה באיכות לא-גבוהה, ומורכבים להוריד מחירים אפילו כדי מחצית, ובלבד שיקבלו עבודות.

הקבלנים הרציניים בקריית-שאל מדברים על החאפרים בויליזול. לרציניים יש דיפלומות ותעודות-אומן מהתאחדות בעלי המלאכה, ואצלם שייש זה שייש, ומחיר זה מחיר. הרציניים אומרים כי החאפרים

בולטים המנוח מצקין והמנוח לופסקו (בעל סופרג).

את השייש מנסרים בבית-מלאכה לבסיס וללוח, ועל הלוח חורטים את השם (זול יותר) או מדביקים אותיות ארד (יקר יור יותר). בדרך-כלל עולה מציבה רגילה משייש ישראלי 4.5 אלף לירות. מזה — כמחצית צית עולים החומרים, והיתר עבודה ורווח. בעל-מלאכה משקיע במציבה ארבעה ימי-עבודה בממוצע.

עיקר עבודתו היא תיאום: הוא מוזמן את השייש, את האותיות ואת הבסיס המתאים, דואג לחבר הכל יחד בחומר מחבר, מוביל לבית הקברות, ומניח את המציבה. כמעט 1500 לירות למציבה נשארות ביכיסו של הקבלן. בממוצע מתקין בעל-מלאכה כזה 7-8 מציבות לחודש, אך הדיגדולים מביניהם מתקנים למעלה מ-60 לחודש. הקבלנים הגדולים ביותר באיזור ת"א

בית הקברות המרכזי של גוש דן בחולון: כמה עולה מקום טוב באמצע?